

ÁRA: 4 Ft

Az Interdiszciplináris Tudományos Diákkör kiadványa
Szerkesztőség: MAURER GYÖRGY 1125 Bp. Scarvas G.42/b.

Amerikából jöttem...

Miért félek a Los Angelesi utcán sétálni sötétedés után?

Talán amiatt aggódom, hogy megint leütnek és elveszik újabb 16 dolláromat? De hiszen csak néhány darab tört le a fogamból, nem is olyan nagyok, és ez különben is megesett már velem, bátyámmal való számos „testvéri” összetűzésem alkalmával. Ugyan kérem. 16 dollár az semmi.

Miért megyek mégis „downtown”-ba, este, amely tudnivalóan a legrosszabb helyek egyike?

- 1.) Hát azért annyira mégsem félek.
- 2.) Most már narancs övem van karatéból, így hát fenn horodom az orrom.
- 3.) Jobb félni mint megijedni.
- 4.) Mi ez ahhoz képest amit „Pilla” élt át? (Pillangó)
- 5.) Igenis félrepöccintem a sárkányt, ahogy Müller Péter mondta.

De hát könyörgöm, Tamás, azt hitted, hogy az élet vizét csak úgy, egyetlen karcolás nélkül fogod megszerezni? És apád, aki a fél karját hagyta ott a világháborúban, hm, — talán nem ért rá ennyiszer tükörbe nézni.

Mi az élet vize? Amiért jöttem? A computer filmezés, visual music, abstract film, high-tech bullshit?

Igen. Itt most Krisztus után

TEAHÁZI PROGRAM

6. péntek **AHOGY TETSZIK NAP**
— Közös zenélések, beszélgetések, meghirdetked magadat, hozhatsz bemutatni való könyvet, vendéget, bármit.

13. péntek **A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG MŰLTUNKBAN ÉS JÖVŐNKBEN.** Beszélgetés **MÁRTON JÁNOS** tudományos tanácsadóval, a **Hazafias Népfront Országos tanácsának alelnökével.**

20. péntek **A COMMUNARD VÁROS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA A MENEDZSEREK SZEMSZÖGÉBŐL** A „Művi környezet” műhely sorozata 5. Meghívott vendégek: **DEMJÁN SÁNDOR, LENGYEL LÁSZLÓ, IFJ. MAROSÁNGYÖRGY, SIKLAKY ISTVÁN**

27. péntek **SZOCIODRAMATIKUS BEMUTATÓ** Vezeti Dr. **BOGNÁR GUSZTÁV** a **MORENO** Intézet pszichodráma asszisztense.

vagyunk, néhány, két, vagy háromszáz évvel, nem tudni pontosan. A helyszín Róma, és persze bukhat, bármely pillanatban, önkeze, önnön dekadenciája által. A titán, a rothadó (rohadt jó?) kapitalizmus rothadásában is tiszteletre, vagy legalábbis kegyelemre méltó, az oroszlán betegen is hatalmas, vergődik, fölkel vagy nem, ki tudja? Tanulság minden-

képp van, mit igen, mit nem: gazdasági fejlődés igen, környezet rombolás nem, fogyasztás-kényszer, mesterséges, betegesen individuális igények nem, elidegenedés mégannyira sem.

Szóval miért az idegesség? Sehonnai bitang ember volnék, ki most ha kell, halni nem mer, 16 dollárért, vagy 5 adag kokainért? Aha. Talán attól félek, hogy puk, és semmi, semmi nem marad hátra, semmi értelme nem volt, nem csináltam semmit. Vagy talán nincs aki túléljen. Nincs gyerek, aki felnő és emlékezik, és mozaikokból összerakja a halott apa képét. Vagy legalább terhes feleség. Vagy — ahogy Cseh Tamás suhogja, gyengülten, zsidón: „Nem ne így legyen, nem így akarom, hogy nem látja, nem tudja senki sem.” Nincs csoport mögöttem. Insecurity. A bensülött, akit törzse kiteszített és kiátkozott, meghal a stressztől egy héten belül, pedig vadon- és természetismerete birtokában könnyedén túlélhetne, megélhetne.

Ab, ap-ap-ap-hap-hap, már megint honvágyad van, te idegenbeszakadt hazánkfia. Vagy közöség, ITDK vágyad? Vagy mind a kettő? Vagy van-e hon egyáltalán? Ott a langyos biztonságból növekvő nemzeti adósság lesz. A túlhajszolt versengésből (competition) ugyanaz, itt, a túlfogyasztással, pazarlással együtt.

Tanulság: a Nap Keleten kel fel, ha hagyják. Ha nem, —? —... A titán, az elfuló szocializmus elmúlásában is tiszteletre, vagy legalábbis, ...?...

Egy egységes világkormány igen könnyen fasisztává válhat, kiegyensúlyozó, ellenható erő híján, tudjuk ezt már régen. Az elnök és a főtitkár is megsugdo-

lództák ezt már, t.i. hogy a két világrendszer vetélkedésére szükség van. A totális atomháború senkinek sem érdeke, a lézerfegyverre szükség van, esetleges közelkeleti, váratlan atomlufik lepuffantására, az atomháború megelőzése végett.

Tehát a dolog folytatódik. A két rendszer marad, bár a közeledés, az egymásra utaltság fokozódása elkerülhetetlen lesz. Róma bukhat, vagy átalakulhat, — de lehet hogy még csak I. U. 200 van..., tehát az én életem időtartamán kívül esik a lényeg...

Anapfölkel Északon, csalafinta kerülővel, ha Keleten nem lehet. De a szabadság itt sem totális. Mások a módszerek. Itt minden műanyag, űrkorszakbeli, egy vérbeli európai számára. Tehát a sárkány otthon van, a legtöbbetek számára...

Kérdés, hogy meg lehet-e tényleg küzdeni vele, megmutatja-e magát tisztességes sportviadalban?

Vagy csak fárasztás, élethosszi úntatás, noszogatás, bemelegítés, langyos semmi vár arra aki otthon próbál valamit?

ÉN NEM AKARTAM ELJÖNNI, és tudom, hogy a legtöbben így vannak vele! De hát hogy méltányolhatnám az őtthont, amíg nem láttam világot?

Hogy hozhatnék korszerű, életképes, Nyugattal vetélkedő döntéseket anélkül, hogy valaha kimozdultam volna a csöpp otthoni kertből?

Hát hogyan tehetném ezt meg forintból, bürokratikus engedélyekre évekig hiába várva, elúnvá, lelohadvá, megkopaszodva?

Mert az utolsó pillanatig reménykedtem, hogy talán valami közbejön, egy új, rugalmasabb,

(Megjegyzések Agócs József gondolataihoz)

Anélkül, hogy a CV témáját érinteni kívánám, a gondolkodás pontossága érdekében fűzök kritikai megjegyzéseket a LEVLAP februári számában megjelent gondolatokhoz, azok sorszáma szerint.

Ad 1. Sok minden mondható „minden eddigi társadalomra”, az is, hogy „kísérlet”. Akkor viszont nemcsak a „természet és embertársaink legyőzésére” irányul, hanem sok másra is. A.J. választása tehát esetleges, csak saját tetszését fejezi ki, a tárgyat nem gazdagítja, bármilyen meghökkentőnek tűnik.

Ad 2. Ha van értelme a munka szót idézőjelbe tennie, akkor az idézőjel elhagyása ezt az értelmet módosítja. A.J. kijelentéséből tehát ez következik:

„Nem igaz, hogy szinte minden eddigi emberi munka természetpusztító jellegű.” Következésképpen nem is antihumánus stb., stb.

Nem világos, hogy a humanizmus azért fajelmélet-e A.J. szerint, mert a korábbi nemzedékek „faját” preferálja a későbbiekkel szemben, vagy az embert mint „fajt” a többivel szemben. A terminus használata egyik esetben sem helyes.

Ad 3. A szükségesség kifejezés mint ilyen homályos (ld. még a 6. pontot). Nem tudni ui., hogy A.J. ill. az emberek szükségletét, erkölcsi igényét avagy tárgyi elkerülhetlenséget jelent-e.

Ha valaki szerint előfordulhat, hogy a többség rossz útra téved, ezzel olyan erkölcsi kategóriát vezet be, amelyhez csakis az

igazi rendelet, amely a külföldön való munkát, vagy legalábbis tanulást TÉNYLEG segíti... és akkor lehetne hazajönni... minden nyáron.. a Balatonhoz... A füstös, fulladó Pesthez... és nincs büntület, konfliktus, aggodás, bizonytalanság...

Mert hazajönni jó.

„A Tamás”

emberi világban találhat kritériumot, a védelmezni kívánt természeti egészben nem, az efelől közömbös.

Ad 4. Ez természetesen megállapodás kérdése.

Ad 5. A „jobb” értékitélet, csak nem tudni, mi a mérce: A.J. tetszése, egy konkrét CV-elképzelés megfelelése a CV fogalmának (ha van ilyen), valamely külső kritérium stb.

Ad 6. Logikai elemzés kimutatja, hogy A.J. tételei önellentmondók: Mindenki kitérhet. (Aki nem tér ki, az nem dönthet.) Ergo: Aki dönt, az ki kell hogy térjen. Így van, aki nem térhet ki.

CSÁKÓ MIHÁLY

MAJGARDEN—VÁGOTPUSZTÁN

Egy hétvégének indult, majd a nagy havazás miatt tíz nap lett belőle. Ennyi ideig voltunk együtt Majgarden jelenlegi lakóival.

Dániából jöttek, hogyszétnézzenek Magyarországon, tanuljanak, tapasztaljanak, emberekkel ismerkedjenek. Minden télen egy hónapot töltenek utazással, majd egy hónapot nyáron is, és tavasz tájt pár hetet északon sielnek. Ez a kommuna jellegét és módszereit tekintve egyedülálló Dániában. Tagjai 17-27 éves fiatalok, a „fiatalabbak” egy-másfél évet, az „idősebbek” 2-4 évet töltenek itt, aztán tovább mehetnek akár egy másik kommunába, akár más életformát választva.

A dán Tanács anyagi támogatását élvezik, mivel több, a társadalomba nehezen beilleszkedő fiatal is tag, akik a kommunától megértést, odafigyelést, szeretetet és az ezekből fakadó hasznos útravalót kapnak. A nap 24 órájában készen állnak egymás számára, az utazás alatt is — mint ezt annyiszor tapasztaltuk — és így lesz minden

4 Kedves LEVLAP

Mélységes szomorúsággal tölt el az a tapasztalat, hogy a Levlap is azt a módját gyakorolja az újságírásnak, melyet — egyebek mellett — az „életreform-kezdeményezés” kritikájának céljaként tekintett. Nevezetesen: nem vitatkozik szerzőivel, hanem átszabja kéziratukat.

Legalábbis az én „Mit is értünk Communard-városban iskolán”? című jegyzeteimmel ezt tette. Indokolhat nyilván némi húzást a terjedelem kényszere, akkor is illik az ilyet a szerzőre bízni. Különösen, ha a húzások logikája mögött óhatatlanul azt érzem, hogy az ITDK hagyományos gondolatkörének tetszőbb gondolataim maradhattak, a szokatlanabbak pedig elhullottak a LEVLAP szerkesztőjének ollója alatt.

A dolog annál is faramucibb, mert a 4.lap alján egy bekezdésben „Van itt még két kérdés...” formulával indítok, hogy aztán a LEVLAP olvasói már csak egy kérdést találjanak, a „használók kívánatos rendelkezési jogáról”. Az eredeti szövegben — az ITDK-klubban elmondott referátumomban — itt még az is szerepelt, hogy ezt bonyolult érdekhálónak és érdekegyeztetésnek tartom. De volt itt még egy „második” kérdés is: Az eredeti szöveg így hangzott:

egyek útjuk éld-hasznos része állandó egymást-nevelésüknek. Minden gondjukat őszintén a közösség elé tárják és visszatérnek rá, míg a feszültség teljesen fel nem oldódik.

Tizen jöttek, tíz különböző egyéniség, s mint Majgarden lakói, ugyanazzal a céllal, mely a tenni-akarás a természetesebb, emberi életért.

A szabályokban megegyeznek, és pirul, aki vét ellene.

Kimondják, ami bántja, foglalkoztatja őket, de el kell hagynia a közösséget, aki a nagy türelem ellenére sem „nyitja ki” magát.

Tíz nap — rengeteg beszélgetés, közös jogázás, éneklés, gyógy-masszázs, túrák, reform táplálkozás, hólapátolás, favágás, víz húzás...

„Hogyan viszonyul „Communard-város” és nevelési-művelődési-közösségi létesítménye az ilyen típusú intézmények hagyományos szelekciós-szelektáló funkciójához? A város elképzeléséből nyilvánvaló, hogy itt egy alaposan differenciált, de mégiscsak egységes intézményről van szó, ahol nem „jár” külön iskola a kerepestarcsai elittnek és a kerepestarcsai hátrányoshelyzetűeknek, bár jár árnyaltan differenciált fejlesztési stratégia az ESÉLYEK egyenlősítésének talajáról, nemkülönben az „intézmény” demokratikus társadalmi, azaz ön-igazgatásának rendíthetetlen talaján.”

Bár — szerénytelen ragaszkodása ez a megnyírbált szerzőnek kedves soraihoz — a többi kimaradt gondolat — alig egy gépelt oldalnyi — se volt kutya.

Ps. Itt jegyzem meg azt is, hogy az ITDK érdeklődő STENCILES formában nem az én gép-észemben ismerhették meg rövidke dolgozatomat, azt a kéziratot se láttam, benne sok értelemzavaró hiba található — levélben kértem Lévai Sándor barátomtól helyreigazítást.

1987. II. 7.

Trencsényi László

Pár nap alatt emberek nyíltak ki, felfedezve lényük finomabb rétegeit. Tudtuk, elfogadjuk egymást.

Az ő türelmük és határozottságuk, nyitottságuk és bensőséges légkörük, a mi türelmünk, egészséges életmódunk, énünk és a világ megismerésére való törekvésünk kölcsönösen inspiráltak, és inspirálnak. Mindannyiunknak igazi lelki felüdülés, feltöltődés volt az együtt-lét.

vágot pusztaiak

Lapzártakor érkezett hír: Mette, a közösség egy lánytagja visszaérkezett Dániából, hogy a megszerelt vágotpusztaiakkal még két hónapot együtt töltsön.

VINCZE ERZSÉBET: EGY VILÁGI ABSZOLÚT ÉRTÉKREND KÖRVONALAI

A LEV-LAP 17., 18. és 1. számában megjelent egy-egy írás az ITDK értékeiről. Valamennyi vonzó és követésre érdemes. Ami miatt mégis fennakadtam rajta, az az írások felsorolás jellege. Teljesen esetlegesnek tűnik ui., hogy miért éppen ezt a néhány értéket ragadták ki a szerzők és nem akárhány — ugyancsak rokonszenves — másikat. Nem derül ki, milyen szempontból tekintik értéknek mindazt, amit megfogalmaztak. Úgy gondolom, hogy az ember világban való biztonságos tájékozódásához nem elegendő néhány esetlegesen megfogalmazott ÉRTÉK, hanem átfogó, koherens ÉRTÉKREND kell. Az alábbiakban egy ilyen értékrend körvonalazására teszek kísérletet. A gondolatmenet főként Marx és Heller Ágnes munkáira támaszkodik. Ez az írás egyben — a szerző szándéka szerint — első, nyers megfogalmazása a „Négyszázoldalas holnap” egyik fejezetének.

* * *

AZ ÉRTÉK társadalmilag szabályozott, tudatos előnyben részesítés, preferencia. **ÉRTÉK MINDAZ**, ami az emberi kultúra **FÖNNMARADÁSÁT** elősegíti. **EMBERI KULTÚRA**: az evolúció jelenlegi csúcspontját képviselő emberi faj, az általa megteremtett, megőrzött és továbbfejlesztett anyagi, szellemi és pszichikai javak összességével. **LEGFŐBB ÉRTÉK**: az emberi kultúra **GAZDAGODÁSA**.

AZ EMBERI KULTÚRA GAZDAGODÁSA: Az ember (mint faj) szükségleteinek, tevékenységre való hajlamának, képességeinek, érzelmeinek egyre teljesebb kimunkálása (közelítve a mindenkori biológiai lehetőségek határait), minden emberi erőnek (úgy mint **TUDATOSSÁG**, **TÁRSADALMASODOTTSÁG**, **SZABADSÁG**, **UNIVERZALITÁS**) mint olyannak, előre adott mércével fel nem mérhető fejlődése, az a létállapot, amelyben az ember nem arra törekszik, hogy olyan valami maradjon, ami lett, hanem **A LEVÉS FOLYTONOS MOZGÁSÁBAN VAN**.

Az emberi kultúra létrehozói, fenntartói, továbbfejlesztői a személyiségek. Ezért **A SZEMÉLYISÉG ÉRTÉK**.

A SZEMÉLYISÉG totális létező; anatómiai, fiziológiai, pszichikai jellemzők nyílt, fejlődő, koherens rendszere, amely saját tevékenységében munkálódik ki és nyilvánul meg, az egyedi genetikai kombináció, valamint a mindenkori történeti-társadalmi feltételek által befolyásolva.

A személyiség tehát az egyén születésekor még csak **LEHETŐSÉG**. A megszülető egyén alapvetően a biológiai evolúció terméke, az emberi faj genetikusan meghatározott képviselője. Személyiséggé társadalomba történő beilleszkedésének folyamatában válik. E folyamat a korai évelevekben a legintenzívebb, majd — csökkenő intenzitással — az egész életen át tart és csak a halállal zárul le. **A személyiség** tehát **TÁRSADALMASODOTT EGYÉN**. A társadalmasodás egyik alapvető mozzanataként a történeti hagyaték egy részét **ELSAJÁTÍTVA** építi önmagát. **A TÖRTÉNETI HAGYATÉK** az emberiség által eddig **MEGTEREMTETT** és **MEGŐRZÖTT** anyagi, szellemi és pszichikai javak összessége. A társadalmasodás másik mozzanata e hagyaték **GAZDAGÍTÁSA**. Minden személyiség magában hordoz egy megismételhetetlen, **EGYSZERI, LEHETŐSÉGET** a kultúra gazdagítására. Ezen értéken alapul a másik ember személyiségének **TISZTELETE** és az egyedisége iránt tanúsított **TOLERANCIA**. **A személyiség LÉTFELADATA**, hogy föltárja és megvalósítsa a benne rejlő egyszeri lehetőséget. Amennyiben a létfeladat tudatosul, úgy a személyiség individuummá válik. **Az INDIVIDUUM** olyan személyiség, akinek tudatos és választott viszonya van létfeladatához, és képes életét eszerint berendezni. **AZ INDIVIDUALITÁS** tehát **ÉRTÉK**. A saját lehetőségeit tudatosan szemlélő, az alternatívákat fölismerő és azok között autonóm módon választó individuum nagyobb eséllyel tölti be létfeladatát, nagyobb valószínűséggel gazdagítja a kultúrát. Ezért az értékhierarchiában az individuum a személyiség fölött áll.

Az ember társas lény voltából adódóan a személyiség csak a más személyiségekkel folytatott tevékenységcserében, a tőlük kapott folytonos visszajelzések alapján munkálódhat ki és nyilvánulhat meg hitelesen. Ezért a másik emberrel fenntartott **KÖZVETLEN SZEMÉLYES KAPCSOLAT ÉRTÉK**.

Az ember tevékeny lény. Tevékenységének jellemzője (az állatéhoz viszonyítva), hogy

SZABAD és TUDATOS. Szabad és tudatos, amennyiben a célkitűzés, a megvalósításhoz szükséges képességek elsajátítása, a célmegvalósítás és az ellenőrzés egységes, áttekinthető folyamatot alkot, és minden elemében tartalmazza a választás lehetőségét. A személyiségek közötti tevékenységcserében társadalmasodó egyén csak azáltal emelkedhet az individualitás szintjére, ha tevékenységében megvalósul a szabadság és a tudatosság. Tehát **A SZABAD ÉS TUDATOS TEVÉKENYSÉG ÉRTÉK.**

A létében hordozott megismételhetetlen lehetőséget csak a testileg-lelkileg egészséges személyiség képes teljes gazdagságában megvalósítani. Ebből fakadóan érték mindaz, ami a személyiség **TESTI-LELKI EGÉSZSÉGÉHEZ** szükséges.

A testi egészség függvénye az ember és a természet **ÖKOLÓGIAI EGYENSÚLYÁNAK.** Ezért érték minden olyan törekvés, amely a harmónikus ökológiai viszonyok **MEGISMÉRÉSÉRE**, a modern technika által súlyosan veszélyeztetett természet **MEGÓVÁSÁRA**, az eddig okozott károk **HELYREÁLLÍTÁSÁRA** és az emberi tevékenységnek a természeti törvényekkel való **ÖSSZEHANGOLÁSÁRA** irányul. A testi egészség továbbá kapcsolatban van a személyes életmóddal. Ennek folytán érték minden olyan alternatíva-keresés, amely a **FIZIKAI ERŐNLÉT JAVÍTÁSÁRA** irányul. (Így pl. a testedzés és a mozgáskultúra új útjai, a reformkonyha, a betegségmegelőző módszerek stb.)

A személyiség lelki egészsége szorosan összefügg **TÁRGYI TEVÉKENYSÉGÉNEK** és **INTERPERSZONÁLIS KAPCSOLATAINAK MINŐSÉGÉVEL.** Ebből fakadóan érték minden olyan törekvés, amely a személyiség lelki ter nézetével összhangban lévő tevékenységstruktúrák **MEGISMÉRÉSÉRE**, a személyisége: egyoldalúvá, torzító és fejlődését megakasztó társadalmi gyakorlat **KORRIGÁLÁSÁRA**, valamint a személyiséget gazdagító tevékenységformák **KIMUNKÁLÁSÁRA** irányul. Érték továbbá a személyiség belső törvényeivel összhangban lévő interperszonális kapcsolatok természetének **KUTATÁSA, KIKISÉRLETEZÉSE ÉS GYAKORLATA.**

Az egyén **EGÉSZSÉGES SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK** egyik feltétele, hogy személyközi viszonyai a hiteles visszajelzéseken alapuló intimitásra, a kölcsönösségre és az ebből fakadó bizalomra épüljenek. Az ilyen jellegű interperszonális kapcsolatok rendszere a közösség egyik ismérve. Ezért a **KÖZÖSSÉG ÉRTÉK.**

* * *

A további kérdés, hogy mi igazolja ezt az értékrendet. Miért fontos, hogy ezt, és ne valami egészen mást válasszunk? A történelmi sorsforduló, amelyhez az emberiség napjainkban érkezett. E sorsforduló lényege; hogy az emberiség képessé vált önmaga és kultúrája teljes megismerésére egy atomháború által azonnal, vagy a környezet további pusztítása következtében némileg hosszabb idő alatt. A történelem eddigi menetében a kultúra fennmaradása természetes, mi több, természeti adottság volt, most viszont **VÁLASZTÁS KÉRDÉSE.** Aki élni akar, annak a kultúra fennmaradása értéként tételeződik.

Visszatekintve az emberiség eddigi történetére, kirajzolódik egy általános vagy **ABSZOLÚT** tendencia: **AZ EMBERI KULTÚRA GAZDAGODÁSA** (abban az értelemben, ahogyan a gazdagodást korábban értelmeztük). Ez a folyamat a **NEMBELI TENDENCIA.** A nembeli tendenciának van egy vertikális és egy horizontális összetevője. A **VERTIKÁLIS** összetevő értelmében az ember, mint faj, önmagát, az éppen elért szintet mindig túllépve egyre **GAZDAGODIK**, a horizontális összetevő értelmében pedig a nembeli gazdagság magas értékeit is elsajátítani és gyarapítani képes személyiségek hányada az emberiségen belül egyre növekszik. A nembeli tendencia a **TÖRTÉNETILEG KONKRÉT TENDENCIÁKON** keresztül érvényesül, azok eredője. A történetileg konkrét tendenciák segíthetik vagy gátolhatják a nembeli tendencia előrehaladását. Ezt a mozgást a kultúra fölvirágzásaként ill. hanyatlásaként érzékeli a történetírás. (Ilyen pl. a görög demokrácia fénykora és hanyatlása.)

A modern civilizáció megszületéséig e folyamatok spontán módon, a tudat reflexiója nélkül zajlottak. Csak a XIX. század második felére — a történelmi materializmus megszületése idején — vált nyilvánvalóvá a történelem mozgásának ilyen természetű. Ma pedig, amikor az emberiség fennmaradása és további fejlődése választás kérdése, az eddig tudattalan objektív folyamat **ÉRTÉKKÉNT TÉTELEZŐDİK.** Ily módon a nembeli tendencia — az emberi kultúra gazdagodása — **MINT ABSZOLÚTUM** (origó, legfőbb érték) **JELENIK MEG.** Minden egyéb ehhez viszonyítva minősül pozitívnak

● Félix — a kerepestarcsai táborunk Baszk résztvevője — küldött néhány spanyol nyelvű cikket számunkra, melyeket el kellene olvasni valakinek: 20 oldal sok képpel. Amennyire látom (egy szót sem értek...) egy része egy újrahasznosítási (recycling) kezdeményezésről, aztán rendőri önkényről, egy atomerőmű bezáratásáról, Euskadi ökológiai problémáiról, stb. szól. ETK-sok figyelmébe ajánlom.

● Kapcsolatkereső levél érkezett Szentesről, a VE-GA Békeközösségi Centrum vezetőitől, akik azt írják, hogy ehhez viszonylag önálló kisközösségek láncolata tartozik. Ezek 6-23 fősek és jelenleg kb 120 — zömében középiskolás — fiatal érintenek közvetlenül. Mellékeltek e így 6 oldalas írás t is, mely az öntevékeny közösségek problémakörét, s a „védekező jellegű közöny” létrejöttének okait taglalja. Válaszomban meginvitáltam őket a teaházunkba.

● Nagy a „publicity”-nk! Talán nagyobb is mint amit érdemlünk. Az ismertetőnk teljes terjedelemben közölte a „Soproni Egyetem” novemberi természetvédelmi különszáma s mellette Dria írását „Az ITDK útjain” címmel. E számot a Kaán Károly Ökoclub szerkesztette. A lap szerzői között több soproni „ITDK”-st fedezhetünk fel. Ugyancsak az ismertetőnk közli — némi tömörítéssel — a Természetvédelem 14. száma. (Ha valaki nem ismeri: ez az ELTE Természetvédelmi Klub széles körben népszerű belső tájékoztatója, melyre a tagdíj kifizetésével elő lehet fizetni.)

S végül a Támpont — az MKKE új lapja — kért bemutatkozást tőlünk. Egy általános ismertető után fel fogják kereseni a műhelygazdákat és a Kezdeményezőket, hogy külön külön bemutassák a munkájukat, ügyüket.

INDULJ EL!

vagy negatívnak.

A konkrét történeti tendenciák közül azok tételeződnek értéként, amelyek a nembeli tendencia előrehaladását segítik. Ilyenek:

- a fejlett árutermelés a személyes társadalmi tulajdon alapján, amely a személyiség autonómiájára épül és azt gazdagítja a gazdasági cselekvésben;
- a társadalmi örökség, amely minimális anyagi garanciája az élethez való jognak, és ezáltal annak a lehetőségnek, hogy a személyiség betölthesse létfeladatát;
- humanista, decentralizált demokrácia, amely a személyiség autonómiájára épül és azt gazdagítja a társadalmi cselekvésben.

(Ezen értékekről bővebben lásd: Siklaky István: Konstruktívok egy világnézetről című munkáját.)

Egyszer volt, hol nem volt, talán nem is volt, csak úgy képzeltem, egy gyönyörű fehér és mégis átlátszó üveghegy. A csúcsán egy fekete kő-liliom. Ez az üveghegy a világ legjóságosabb királyának az országában volt.

A kő-liliomnak egy olyan tulajdonsága volt, hogy aki beleszagolt csodálatos képességet nyert. De mivel ez az üveghegy magas volt és felülete sikos, mint a jég, a kő-liliomot még senkinek sem sikerült megszagolnia. Kérdezhetnéd, hogy akkor honnan tudtak az emberek róla? Az öreg cigányaszonytól aki az ország egy eldugott kis falujában lakott. Nem mondta Ő el senkinek, csak úgy gondolt rá néha-néha, és Ő olyan ősi lélek volt, hogy amire gondolt, az szétaradt a levegőben, és így minden emberhez eljutott. A cigány-

8 KÖR- ÉS KLUBVEZETŐK

FIGYELEM!

A Budapest Műszaki Egyetem 405-ös Társadalompolitikai köre „KÖRÖK KORA 3” címmel új kiadvány kiadását tervezi. A kör korábbi füzeteihez (Öt éves a 405 kör (1985), Körök kora 2.(1986)) hasonlóan a társadalompolitikai, társadalomtudományi körök, klubok, szakkolégiumok helyzetével kíván foglalkozni. Elsőként a korábbi kiadványokban nem szereplő klubokat szeretné bemutatni.

asszony az összes előző életében arra várt, hogy eljőjön hozzá valaki, és megkérdezze tőle: milyen út vezet az üveghegyre?

*De soha senki nem jött.
VÉGE*

*Örkényi Péter
T: 426-291*

Kérünk minden kör- és klubvezetőt, hogy működött, működő klubjáról kb 1-2 gépelt szöveget (leírást) küldjön el a 405-ös körnek.

A leírásban a Klub alakulásáról, működési helyéről és körülményeiről, a vizsgált társadalmi kérdésekről, problémákról, a Klub működéséről, célkitűzéseiről, terveiről, a látogatottságról stb. szerepeljenek információk. A korábbi kiadványokban főként a budapesti klubokról írtunk, szeretnénk vidéki egyetemeken, művelődési házakban működő klubokat is bemutatni. A kiadvány ezentúl az elmúlt tanévi klubmozgalommal kapcsolatos hírekről, eseményekről és azok sajtóvisszhangjáról számol be. Määrést a klubmozgalommal kapcsolatosan közlünk még írásokat, interjúkat.

Az írásokat az alábbi címre küldjétek:

Dicsházi Bertalan
1138. Budapest
Váci u. 163. III. 16.

MŰHELYGAZDÁK

MŰVI KÖRNYEZET: Lévai Sándor 1098 Bp. Mező I. út. 55/57 munkahelyi T: 328-977

ALTERNATÍV LAKÓ- ÉS MUNKAKÖZÖSSÉGEK Maurer György 1125 Bp. Szarvas G. 42/b.

KIBERNETIKA Várhelyi Tamás 4032 Debrecen Tessedik S 120. T: (52) 26-632

INFORMÁCIÓ GYŰJTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ (IGYÉSZ) Maurer György 1125 Bp. Szarvas G. 42/b üzenő munkanapokon: 213-460

TEAHÁZ CSOPORT Bors Mari 1037 Bp. Kalap 12. T: 883-441

KOLLEKTÍV-HÁZKEZDEMÉNYEZÉS Siklaky István 1021 Bp. Tárogató út 28.

TEAHÁZ

MINDEN PÉNTEKEN HAT- TÓL

Almássy téri Szabadidő Központ Bp. VII. ker. Almássy tér 6. 4.emeleti teázó
Megközelíthető: 5 perc az EMKE-től sétálva.

FK: Maurer György

KEREPESTARCSAI KEZDEMÉNYEZÉS Kemény Bertalan 1036. Bp. Magyar L.14 munkahelyi T: 569-122

GYORSHÍREK: Forgács Éva T: 140-073 Hívható este 9 óra után

LEV-LAP TERJESZTŐ: Weresbes János 1021 Budakeszi út 57/b.

ELMÉLETI MŰHELY Vincze Erzsébet 1021 Bp. Tárogató út 28.

TERÜLETI SZERVEZŐK:

DEBRECEN: Csorvási László 4010 Egyetem tér 1/I

NYÍREGYHÁZA: Giczey Péter 4400 Vasvári P. 87. fsz.

SOPRON: Horváth Elvira 9400 Ady E. 5.

SZOMBATHELY: Szabó Gábor 9700 Bagolyvári sétány 1.

BUDAPESTI SZÁLLÁS:

Adamecz Gabriella 1212 Bp. Makád u. 2. T: 984-032

TÁJÉKOZTATÁS: Az IGYÉSZ-től kérhető ingyenes ITDK-ismertető.

ELŐFIZETÉS: Egy évre 40,-Ft Ezt a szerkesztőség címére küldd, vagy a Teaházban fizess be személyesen.